

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΕΤΟΣ Α' 1884

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

18 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ΑΡΙΘ. 38

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΕΠΙΦΑΝΕΙΣ ΕΛΛΗΝΕΣ

Γ.

Ίωσήφ Μομφερράτος

«Τὸ μαρτύριον οὐδέποτε εἶνε ἄγονον. Τὸ ὑπὲρ τίνος ἰδέας μαρτύριον εἶναι ὁ ἀφελότερος τύπος, δι' οὗ τὸ ἀνθρώπινον ἔγῳ ἐκδηλοῖ τὴν ἀποστολήν του».

Ι. Μανσίνης.

Ἐν τῷ βίῳ πολλάκις τῶν ἐθνῶν ἐποχὴν τινα ἀντιπροσωπεύει εἰς καὶ μόνον ἀνὴρ, ἐκπροσωπῶν οὕτως εἰπεῖν πάντας τοὺς κόθους καὶ πάσας τὰς ἐλπίδας ὁλοκλήρου λαοῦ καὶ ἐξέχων ὡς ὁ Σαοὺλ καθ' ὅλην τὴν κεφαλὴν τῶν ἄλλων συμπολιτῶν του. Τοιοῦτοι ὑπῆρξαν, ὁ Βάσιγκτων, ὁ Κοσιουσκός, ὁ Μανσίνης, — καὶ παρ' ἡμῖν οἱ δύο Κεφαλληνεὶς Μομφερράτος καὶ Ζερβός, ὧν τὰ ὀνόματα εἶναι συνδεδεμένα ἀναποσπάστως μετὰ μιὰς τῶν ὠραιότερων σελλίδων τοῦ πολιτικοῦ βίου τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, τοῦ ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς αὐτῶν ἀποκαταστάσεως ἀγῶνος τῶν Ἑπτανήσιων. Οἱ ἄνδρες οὗτοι ἐπὶ δεκατετραετιᾶν ὁλόκληρον ἀντεμετώπισαν τὴν ἀγγλικὴν προστασίαν, ἣς αἱ ἀπηνεῖς καταδιώξεις περιέβαλον αὐτοὺς δι' ἀγῆλης, ἣν οὔτε ὁ χρόνος, οὔτε ὁ φθόνος θὰ δυναθῶσι ποτε νὰ ἐλαττώσωσιν.

Ὁ Ίωσήφ Μομφερράτος ἐγεννήθη τὴν 1ην Σεπτεμβρίου τοῦ 1816, ἐν τῷ προαστείῳ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ὅπου παρὰ τὸ ὀμώνυμον φρούριον κείμενον ὑπῆρξεν ἐπὶ Ἑνετῶν ἢ τῆς Κεφαλληνίας πρωτεύουσα, καὶ ἤδη πλήρης ἐρειπίων παριστά ἀκριβῆ εἰκόνα τῆς ἄλλοτε ἐν αὐτῷ οἰκουσῆς κεφαλληνιακῆς ἀριστοκρατίας.

Ἡ πρόην πρωτεύουσα τῆς νήσου, οὐδὲ δῆμου πρωτεύουσα εἶναι νῦν.

Sic transit gloria mundi!...

Ἄλλὰ, ἐνόσφ ὁ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἔρωσ, ἢ πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὸν ἀγῶνα τοῦ λαοῦ ἀφοσιώσις ἐξακολουθοῦσιν ἐπιμώμενα καὶ ἀρεταὶ θεωρούμενα, ὁ τὴν Κεφαλληνίαν ἐπισκεπτόμενος περιηγητὴς θὰ ἀτενίσῃ μετὰ σεβασμοῦ πρὸς τὸν λόφον ἐκεῖνον, ἐνθα ἐγεννήθη ὁ ὑπὲρ τῆς εὐγενεστέρων τῶν ἰδεῶν, τῆς ἀπὸ τοῦ ξενικοῦ ζυγοῦ ἀπελευθερώσεως τῆς πατρίδος του, ἐργασθεὶς καὶ μαρτυρήσας ἀνὴρ.

Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐκαλεῖτο Νικόλαος, ἢ δὲ μητὴρ του Εὐγενία ἐκ τῆς τῶν Ἀσανῶν οἰκογενείας, ἣτις κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἐγέννησεν ἕνα τῶν διαπρεπεστέρων τῆς Ἀνατολῆς ἱατρῶν.

Ἡ οἰκογένεια τῶν Μομφερράτων ἔλκει τὸ γένος ἐξ Ἰταλίας, ἀλλ' ἐγκαταστάσα ἐν Κεφαλληνίᾳ ἐξηλληνίσθη βαθμηδόν, συγ-

γενεύσασα μετὰ τῶν ἐγχωρίων, καὶ ἀπεδέξατο τὸ ἀνατολικὸν θρήσκευμα.

Ἡ παιδικὴ τοῦ Ίωσήφ ἡλικία οὐδὲν παρουσιάζει τὸ ἔκτακτον, πλὴν μεγίστης πρὸς τὴν παιδείαν ἐφέσεως, ἣν ἡ ἀγαθὴ καὶ φιλόστοργος μητὴρ του, μεθ' ὅλας τὰς οἰκογενειακὰς δυσχερείας, ἐν αἷς ἐρριψεν αὐτὴν ὁ κατὰ τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1831 ἐπισυμβὰς θάνατος τοῦ πατρὸς του, ἐκαλλιεργήσεν ἐπιμελέστατα:

Τὰ πρῶτα μαθήματα ἐδιδάχθη ἐν ἰδιωτικοῖς σχολείοις καὶ ἐν τῷ ὑπὸ τοῦ φιλέλληνοσ Γύλφορδ ἰδρυθέντι ἐν τῷ Προαστείῳ Λυκείῳ, ὅπου διηθύθουν ὁ ἄγγλος Θεσσαλοθαῖτος, ὁ ἰδιαιτέρως εὐνοήσας τὸν μικρὸν Ίωσήφ διὰ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν εὐφυίαν του, καὶ ἐν ᾧ ἐδίδασκεν ὁ ἀοιδίμος Νεόφυτος Βάμβας.

Ἄλλὰ, μετὰ ἐν περίπτῳ ἔτος, ὁ ἐπισυμβὰς θάνατος τοῦ ἰδρυτοῦ Γύλφορδ προὐκάλεσε τὴν διάλυσιν τοῦ Λυκείου, καὶ τότε ὁ Ίωσήφ ἀπεστάλη ὑπὸ τῶν γονέων αὐτοῦ εἰς Κέρκυραν, ὅπου ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ἀνω μνημονευθέντος Θεσσαλοθαῖτου ἐξηκολούθησεν ἐπὶ τινα χρόνος τὰς σπουδὰς του, ἄχρις οὗ ἰδρυθέντος ἐν τῇ πατρίδι του τοῦ Δευτερευόντος Σχολείου (ἤτοι τοῦ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως), ἐπανῆλθεν εἰς τοὺς κόλπους τῆς οἰκογενείας του καὶ κατετάχθη εἰς αὐτὸ ἐξακολουθήσας σπουδάζων μέχρι τέλους τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1830.

Μετὰ τὴν ἐκ τοῦ Σχολείου ἐκείνου ἀποφοίτησιν, ἐπεδόθη εἰς τὴν μελέτην τοῦ δικαίου. Καίτοι δὲ ὑπὸ πλείστων ὄσων μεριμνῶν καὶ ἐπασχολήσεων περισπᾶτο, δὲν ἀπεδειλίασεν, ἀλλ' ἐπωφελοῦμενος τὰς ὥρας, ἃς ἴσως ἄλλοι ἐν διασκεδάσει καὶ συναναστροφῆς θὰ διήρχοντο, ἐκλείστο ἐν τῷ δωματίῳ του καὶ ἐνέκυπτεν εἰς τὴν μελέτην τῶν ἀρίστων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης πολιτικῶν συγγραμμάτων, ἀποδεικνύων ἔκτοτε τὴν ἰσχυρὰν θέλησιν καὶ τὴν ἀχρις ἀφοσιώσεως ἐπιμονήν, αἵτινες ὑπῆρξαν τὸ κυριώτερον χαρακτηριστικὸν τοῦ πολιτικοῦ βίου του.

Ἄλλὰ καὶ ἡ πρὸς τὰ πολιτικὰ τάσις του ἐξεδηλοῦτο ἔκτοτε, καθ' ὅσον προθύμως μετὰ τῶν ὑπὲρ τῆς πατρίδος τότε σκεπτομένων καὶ ἐνεργούντων δὲν ἔπαυε καὶ αὐτὸς συνεργαζόμενος.

Τὰς σπουδὰς του ἐτελειοποίησεν ἐν Παρισίοις, ὅπου μεταβὰς περὶ τὰ μέσα τῆς δευτέρας τοῦ 1840 ἐξαμηνίας, ἐπεδόθη εἰς τὴν μελέτην τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ συνταγματικοῦ δικαίου, ἐν μέρει δὲ καὶ τοῦ ποινικοῦ καθ' ὅσον τοῦτο πρὸς τὸ δημόσιον ἔσχετιζέτο, ἀκροασάμενος ἰδίως τῶν περὶ συνταγματικοῦ δικαίου μαθημάτων τοῦ δικασήμου καθηγητοῦ Ρόσση, οὗτινος ὅμως τὸ κύρος δὲν ἴσχυσεν ἵνα κλονήσῃ ἔστω καὶ κατ' ἐλάχιστον τὰς δημο-

κρατικὰς τοῦ νεοροῦ Κεφαλλῆνος πεποιθήσεις, φρονούντος ὅτι τὰ τὰς νῦν κοινῶνίας μαστίζοντα δεινὰ πηγάζουσι κατὰ μέγα μέρος ἐκ τῆς ἐν τῇ πολιτείᾳ ἀναμίξεως ἑτερογενῶν στοιχείων, ἀσυμβιβάστων πρὸς ἄλληλα, ὑποβλεπομένων καὶ ἐν διηνεκαὶ διατελούντων πάλῃ, καὶ ὅτι ἐν τῇ καθαρᾷ καὶ ἀμιγεί ἐλευθερίᾳ, ὑπὸ συνεισῶν ρυθμιζομένη νόμων, ἔγκειται ἡ εὐημερία τῶν λαῶν.

Τὴν πολιτικὴν ταύτην πίστιν τοῦ Μομφερράτου οὐδὲν ἴσχυσε νὰ κλονήσῃ οὔτε αἱ προγραφαὶ τῆς προστασίας, οὔτε αἱ οικονομικαὶ δυσχερείαι, οὔτε ἡ μετὰ τὴν ἔνωσιν προσμειδίῶσα αὐτῷ ἀπόλαυσις τῶν τῆς ἐξουσίας ἀγαθῶν. Ἀκλόνητος εἰς τὰς δημοκρατικὰς πεποιθήσεις του, παρίσταται ζηλωτὸν παραδειγμα πολιτικῆς τιμιότητος καὶ εὐσταθείας καὶ ζωηρὰ ἀντίθεσις πρὸς τὴν ὑπάρχουσαν τῶν πολιτικῶν χαρακτήρων βευστότητα.

Μετὰ τριετὴ ἐν Παρισίοις διαμονήν, κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1843 ἀπήλθεν εἰς Πίσαν τῆς Ἰταλίας, ὅπου ἐπὶ τῇ βᾶσει τῶν τῆς Νομικῆς τῶν Παρισίων Σχολῆς ἀποδεικτικῶν ἔδωκε τὰς νεομισθίνας ἐξετάσεις καὶ εὐδοκιμήσας ἔλαβε τὸ διδακτορικὸν δίπλωμα.

Ἐπανελθόντα, τῷ 1844, εἰς Κεφαλληνίαν, οἰκεῖοι καὶ φίλοι προέτρεπον αὐτὸν εἰς τὸν δικηγορικὸν βίον· ἀλλ' εἶτε διότι ἀπηχθάνετο τὰς δικανικὰς στραφωδικίας, εἶτε διότι δὲν ἠδύνατο νὰ συγχρωτισθῇ μετὰ τῶν τὴν προστασίαν ὑπηρετούντων, εἶτε διότι οὐδεμίαν κλίσιν πρὸς τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο ἠσθάνετο, ἔμεινεν ἰδιωτεύων καὶ εἰς πολιτικὰς μελέτας ἀσχολούμενος, ἀχρις οὗ αἱ ὑπὸ τῆς προστασίας παραχωρηθεῖσαι τῷ 1848 μεταρρυθμίσεις ἠνέφξαν αὐτῷ εὐρύτατον πολιτικῆς ἐνεργείας στάδιον, καταδειξάσης οἷος ἀδαμάντινος χαρακτῆρ ἐκρύπτετο ὑπὸ τὸ ἀφελὲς καὶ ἀπέριπτον ἐκεῖνο περίβλημα.

Οἱ ἰσχυροὶ τῆς γῆς, μετὰ τὴν ἤτταν τοῦ κορσικανοῦ, συνελθόντες ἐν Παρισίοις ὅπως διανεμηθῶσι τὴν κληρονομίαν τοῦ ἠττηθέντος, διὰ τῆς περιβοήτου τοῦ 1815 συνθήκης, ἐμεριμνήσαν καὶ ὑπὲρ τῆς ἀσθενοῦς Ἑπτανήσου, θέσαντες αὐτὴν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Μεγάλῆς Βρετανίας, ὡς κράτος ἐλεύθερον καὶ ἀνεξάρτητον.

Ἄλλ' ἡ κραταιὰ θαλασσοκράτωρ, ἀμὰ τῇ ὑπογραφῇ τῆς συνθήκης, ἐπελάθετο τοὺς ἐν αὐτῇ ὄρους, καὶ ἐκυβέρνησε τὴν μικρὰν ἐκείνην γωνίαν τῆς ἑλληνικῆς γῆς ὡς χώραν δοριαλώτον, ὡς ἄλλας Ἰνδίας.

Ἐντεχνον πολιτικὸν κατασκευάσας, χαλκευθὲν ἐν μέσῳ φαβεράς τρομοκρατίας ὑπὸ τοῦ ἀρμοστοῦ Μαυιτλάνδου καὶ ἐμπαικτικῶς «Σύνταγμα τοῦ 1817» τίτλο-

Φωτεινού, επίσης και της Ζοφεράς εικόνας, ην ποιείται της πρώτης εν Βλαχία ηγεμονίας του Νικολάου Μαυροκορδάτου, φαίνεται η αμεροληψία του ιστορικού, στιγματίζοντας το κακόν, όπου αν εύρη αυτό και εξαίροντος τας αγαθὰς πράξεις τούτου ενεκα και το κύρος των υπ' αυτού ιστορουμένων είναι αναμφισβήτητον.

Οι Ύψηλάνται είχαν καταστήσαν άγαπητοί εις τους Ρωμούς.— «Υπό τὰ όπλα μένοντες οι Σέρβοι—λέγει ο γερμανός ιστορικός Γερβίνος—έμεινον να συλλαμβάνωσι την ιδέαν της άπελευθέρωσης των, η τουλάχιστον τον πόθον να καταλάβωσι θέσιν οίαν είχαν αι παραδουάβειοι ηγεμονίαι, ένθα η κυβέρησις των Ύψηλάντων είχαν επιφέρει εκ νέου κατάστασιν πραγμάτων πολύ καλλίτεραν της παραδοσης. . . Η οικογένεια των Ύψηλάντων ήτο προσφιλής τοις Ρωμοίσι, ως ήλιος την χώραν διοικούσα. . . Η βωσική πολιτική έματίσασ τους πατριωτικούς σκοπούς του Κωνσταντίνου Ύψηλάντου κατορθώσασ, όπως τον εξορίσθη εκ Κωνσταντινουπόλεως, να διορισθή ηγεμών της Μολδαβίας. Ένω δέ ο νέος ηγεμών έβελτίονεν εν τη χώρα ταύτη την κατάστασιν των πραγμάτων, η Βλαχία κατέκειτο έλασειδω, εκτθειμένη εις τας ληστρικές επιδρομάς των δέιδων της Σερβίας και του Πασβάντογλου της Βουλγαρίας, των οποίων τὰ ληστρικά στήθη έλεηλάτουν πανταχούθεν την χώραν. Οι άπληροίμενοι Βλάχοι έζητήσαντο και έλαβον ηγεμόνα τον Κωνσταντίνον Ύψηλάντην (22/4 Οκτωβρίου 1802) έτι δέ μάλλον ούτος έφείλκυσε τὰ βλέμματα των τε ξένων και έντοπιών εις εαυτόν, οτε ως χριστιανός και ως γενναίος των δικαιωμάτων του λαού υπερασπιστής, εν βραχεί χρόνου διαστήματι, εκάθισεν την χώραν από των ληστών, τον επίροθον Πασβάντογλου ήνάγκασε να υπογράψη συνθήκην, και εκ των διηκεών έρίδων των γειτόνων όπλαρχηγών ώφελούμενος και τους Τούρκους κατά των Τούρκων μεταχειριζόμενος κατώρθωσε να άποκαταστήσθη εν τη χώρα διαρκή ειρήνην και ασφάλειαν. «Η οικογένεια των Ύψηλάντων, λέγει ο Robbe συγγραφεύς ήκιστα συμπαθών προς τους Φαναριώτας, επίσης και η των Μαυροκορδάτων και Μουρουζών, κατέλιπον τας καλλίστας άνομιήσεις της εν Βλαχία κυβερνήσεώς των». Αλλά τί χρισίαν έχομεν άλλων μαρτύρων; Αυτός ο Φαναριωτομάχος Zalonu, μετά μακρόν κατά των Όσποδάρων φιλιππικών, συναιθανθείς φαίνεται το άδικον της άπολύτου κατ' αυτού καταφοράς, έπιφέρει: «Και όμως, εξ όσων είπον, δεν πρέπει να εξάξωμεν συμπεράσματα λίαν γενικά. Μεταξύ των Όσποδάρων, ευρέθησαν και τινες οι όποιοι, καιτοι άκολουθούντες το φαναριωτικόν σύστημα, ήσαν ούχ ήττον κατά βάθος άνδρες άξίας και πολλών γνώσεων. Η οικογένεια των Μαυροκορδάτων παρέσχε τινάς ηγεμόνας αγαθούς και εξηλεκμένους εις των δημοσίων την διοίκησιν. Οι τελευταίοι των Ύψηλάντων διεκρίθησαν

επί χρηστότητι, παιδεία και γενναίω φρονή. Ο Μαυρογένης είχε μέγα θάρρος και μεγαλειον ψυχής, προσεγγίζον εις την στωικότητα. Η μαρτυρία αυτή άνδρός, ούτινος η συγγραφή είναι η βάση πάντων των κατὰ των Φαναριωτών άχρι της σημεριν γραφέντων, ίσως δέ και η πρώτη, ίνα μη είπωμεν η μοναδική πηγή της άνα πάσαν την Ευρώπην κατ' αυτών έγερθείσης καταφοράς, είναι ήμιν πολύτιμος. Και ναί μιν ο συγγραφεύς περακτικόν προσπαθεί να κολάσθη την εξενηθείσαν ταύτην όμολογίαν, προβάλλων την και επ' αυτών τούτων των ηγεμόνων δθεν έπίδρασιν των του Φαναρίου άρχών, άλλ' ο κριτικός ιστορικός δεν έχει ένταύθα άνάγκην πολλού κόπου, όπως διακρίνη την ιστορικήν αλήθειαν από της έμπροσθεν των γεγονότων διαστρόφης.

Βεβαίως ούδεμία των κατὰ την Ανατολήν χωρών, ίνα μη είπωμεν και των κατὰ την Δύσιν ηνύχοντες κατ' εκείνην την εποχήν να έχη άρχοντας, περι ών να δύναται τις να είπη εύσυνειδήτως όσα περι Μαυροκορδάτων και Ύψηλάντων παρετέθησαν άνωτέρω.

Δεν άγνοώ ότι ο φιλορωμούσος Ιταλός Έρρίκος Αμαντέ έγραφε περι των Φαναριωτών τὰ έπόμενα :

«Η Έλλάς φαίνεται εξερχομένη εκ του τάφου, κελεισμένου έχουσα τους όφθαλμούς επί της πραγματικότητας και φυλάττουσα άκέραιος τας πραδάσεις αυτής του κατὰ των ρωμαίων μίσους και της άλαζονείας των προγόνων της. Φαίνεται δέ ότι, ως εκ των άγνωμόνων τούτων μομφών και του έλληνικού χαρακτήρος, οι Φαναριώται, ραδιούργοι Έλληνες έμισθοι των Τούρκων, κατενυράνουν άνηλεώς τους παρά τον Δούναβιν άδελφούς μας Ρωμούς, τους όποιους—πλήν της εύρείας διαφοράς, ην έθεντο εις ένέργειαν, πλήν της συστηματικής άπογυμνώσεως και άδικίας—προσεπάθησαν να εξευτελίωσι δια παντός μέσου, άφαιρούντες αυτών την γλώσσαν, την γραφήν και αυτάς έτι τας άναμνήσεις του λατινικού αλφαβήτου.». Πιστεύομεν όμως ότι την μαρτυρίαν ιστορικών, οίοι είναι ο Βαρδύλδης και ο Γερβίνος, διακρινόμενοι επί έμβριθεία και άμεροληψία, δύναμεθα κάλλιστα εν πάση περιπτώσει ν' αντιτάξωμεν κατὰ της έμπροσθεν κρίσεως του Έρρίκου Αμαντέ, όστις όπως κολακεύσθη τους Ρωμούς δεν ήσχύνθη να θυσιάσθη τώσφ άναιδώς την αλήθειαν.

Οι Φαναριώται έλάτρευαν την Ρωμοσύνην, εξεγύλιον δέ και διεφθειραν τον ρωμοικόν λαόν. Δεν άρνούμεθα ότι επί των φαναριωτών ηγεμόνων ο ρωμοικός λαός επεβαρύνετο δια άνω πάντοτε φόρων' άλλ' άκυρίως ύπόλογος δια τας φορολογικάς ταύτας καταπιέσεις είναι η άποστείλασα αυτούς κυρίαρχος δύναμις, η άπληστία της όποιας ήνάγκασε τινας και εις άθέμιτα πολλάκις μέσα να καταφύγωσιν όπως Ικνοποήσασ τας άτελευτήτους αυτής ά-

παιθήσεις, όπερ ήτο δι' αυτούς όρος ύπάρξεως. «Υποχρεούμενοι, λέγει ο Elias Regnault, ν' άποστέλλωσιν άκαύστως πλουσιώτατα δώρα εις Κωνσταντινουπόλιν, πλήν του έτησίου φόρου, και μη δυνάμενοι να βασισθώσιν επί της διαρκείας της εξουσίας των προσεπάθουν να πλουτήσωσι το ταχύτερον, χωρίς ν' άποβλέπωσιν εις τὰ μέσα.». Έλληνική δέ τις σάτυρα της εποχής εκείνης, ην και ο Βαρδύλδης εν τη ιστορία αυτού αναφέρει, παριστ' Όσποδάρον λέγοντα προς τους έπισκερθέντας αυτών ευρωπαίους περιηγητάς: «Τι θέλετε να σας είπω; τυραννώ και λεηλατώ την χώραν, όπως εύχαριστήσω το δειχόντων και σώσω την κεφαλήν μου.». Αλλ' η ειλικών αυτή δεν παριστ' πάντας τους φαναριώτας Όσποδάρους. Τινες αυτών, εύτυχώς εύαριθμοι, υπήρξαν πράγματι τοιούτοι. Τούτων όμως την υπεράσπισιν ούδεις των Έλλήνων, καθ' όσον γνωρίζομεν, άνέλαθε. Το όνομα αυτών και περ' ήμιν έτι είναι συνώνυμον της αλλικής χαμερπείας και μηχανορραφίας.

Αλλ', ως είδομεν άνωτέρω, υπήρξαν και άλλοι, ών ο χαρακτήρ ήτο άνώτερος πάσης συκοφαντίας, και όστινες το κατὰ δύναμιν προσεπάθησαν να έλαφρώσωσι τὰ πιέζοντα τον υπ' αυτούς λαόν βάρη. Αν δέ ως επί το πλείστον αι προσπαθείαι των αυτών, ενεκα των περιστάσεων έναύγησαν, άκραιά ούχ ήσαν πάντοτε μένει η φιλόνηρωπος πρόθεσις και η των διανοημάτων ευγένεια.

«Εν τ' προηγουμένω φύλλω έτέθη κατὰ παραδρομήν «Μονή Βουκουρεστίου» άντι «Βλακεσίου».

«Ενεκα συνήθεια».

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΝΑΣ.

ΟΙ ΑΛΛΗΛΟΦΑΓΩΟΕΝΤΕΣ

ΕΝ ΤΩ ΒΟΡΕΙΩ ΠΟΛΩ

Γ.

Συγγραμ. 182 σελ. 298.

Τα πολιτικά όφουλάκια. — Η επικίνδυνος χρησί των.—Οι πάγοι επί της άκτής.—Τέσσαρες έπιστοιμοί.—Αιχμαλώτοι μεταξύ τριών άκρωτηρίων.

Το πλοίον άνήκεν εις τον ύπολογαγόν Μπωμόν τον συμματασχόντα της ύπό τον πλοίαρχον Νάρες έκδρομής, πιστός δέ και ούτος εις τὰ φιλόξενα έθιμα των εξερευνητών του Βορείου πόλου είχε καταλίπει αυτό εις τον όρμον Thach God εκπιζών ότι ήμείον τινά εκ έχρησισμεν εις ταξειδιώτας εύρισκομένους εν στενωχωρία.

Από του μηνός Απριλίου, ότε είχαν αποφασισθή κατ' αρχήν η άποχώρησις μας υπό του έπιτελείου, ο διοικητής είχαν έπιφορτίσει τον λοχίαν Πρύς να μεταβή προς αναζήτησιν του θέσας υπό τας διαταγάς αυτού συνοδείαν εκ δέκα άνδρών άναχωρήσασαν επί εκληθέρου συρομένου υπό κωνών.

Και τοι το πορθμεϊον τούτο ήτο έλα-Dictionnaire de Conversation, λίξ, Valachie.

φρότατον ως εκ της κατασκευής του και προωρισμένον να σύρηται επί του πάγου εν άνάγκη, είχαν εν τούτοις βάρος μεγαλειτερον 300 χιλιογράμμων. Ένεκα τούτου ο λοχίας μετά μεγάλης δυσκολίας ήδυνήθη να κομίσθαι αυτό εις την άποικίαν και η άποστολή του αυτή άναμφριστως άποτελει εν των μάλλον ένδιαφερόντων έπεισοδίων της ημετέρας ύδουσίας.

Όπως τὰ προοριζόμενα και προς ίππασίαν και προς φάρτων ειρίππια, και το άμφίβιον τούτο πορθμεϊον, έννοείται, ότι δεν ήτο εξαίρετον, ούτε εν τ' ύδατι ούτε επί των πάγων. Έάν δεν άπεκτώμεν αυτό, δεν ήθέλομεν αναχωρήσει πάντες. Θα ήτο άρά γε κακόν τούτο; Αναγκάζομεθα πράγματι να έρωτήσωμεν ήμεις αυτούς, εάν η λαμπρά αυτή έπιτυχία δεν υπήρξε μάλλον άπαισία η έπωφελής εις την εκδρομήν.

Η σφοδρά νοτιοδυτική τρικυμία, ητις ήρξατο την 4ην Αυγούστου είχε κοπάσει, άφου έπήνεγκεν εις τους πάγους πληθύν άκανόστων βωγμών, εν μέσω των όποιων ήρξάμεθα όλισθαίνοντες την 5 περι την δευτέραν ώραν μετά μεσημβρίαν.

Συντόμως είπειν έλαχίστας έτρέφομεν έλπίδας περι της έπιτυχίας της ημετέρας έπιχειρήσεως. Πράγματι δέ το έπιτελείον έκρινεν άναγκαϊον να προβλέψη, ότι ένδεχόμενον ήτο άποτυχηάνους της εξόδου μας να επανακαμύσωμεν εις το παράπηγμά μας, από του όποιου τσαούτας κατεβάλλομεν προσπαθείας όπως άπομακρυνθώμεν. Αφήκαν λοιπόν εν αυτώ δυο τόνους άνθράκων και τρώφιμα έξακοούντα δι' όκτώ μήνας εν τη παλαιά κατοικία μας. Εκ τούτου έννοείται ότι αι άποθήκαι των πορθμεϊων μας δεν ήσαν άφθόνας πεπληρωμένοι και ότι άναγκαίως επεβάλλετο ήμιν να έπισκεφθώμεν την εν τ' άκρωτηρίω Βαιρδ συστηθείσαν άποθήκην τροφίμων και καυσίμου ύλης. Εκεί εύρισκοντο ώρισμένως τρεις τόνους άνθράκων εξηγμένων εκ του βορειότερου του κόσμου λιθανθρακωργείου, όπερ είχαν εύρεθή κατὰ την ύπό τον Νάρες εκδρομήν και εις του όποιοι την ανακαλύψιν ώφείλετο και η έδρσις της πολιτικής άποικίας.

Μετά μεγάλων δυσχερειών έφθάσαμεν εις το άκρωτήριο Βαιρδ καιτοι πολύ έχομεν φροντίσει, όπως προφυλαχθώμεν έπωφελούμενοι εκ της ασφάλειας, ην παρέχει η νήσος του Μπελλώ, άρ' ής, εύσεβώς θα έλεγέ τις, άπομακρύνονται οι πάγοι.

Ο κίνδυνος όμως υπήρξε μέγας κατὰ το πέραςμα του Archer. Αικινήσεις της Λαίδυ Γερλήν είχαν καταστή τώσον βαρείαι, ενεκα της συνουθείας, ην έσυρεν σισθέν της, ώστε παρ' όλίγον να συντριβώμεν μεταξύ δυο υπερμεγέθων πάγων εάν δ' ήρπάξετο η μόνη άτμοκίνητος ήμιν άκατος έλλείψει παντός άλλου μέσου θα ήναγκαζόμεθα να επαναστραφώμεν προς το Κόντζερ.

Ο ταγματάρχης έδειξε πολλήν ψυχραιμίαν, άβλαβώς δ' άπηλλάγημεν και της δυσχερείας ταύτης Η καταστροφή τσοούτω μάλλον ήθελεν είναι φοβερά καθόσον θα έτελείτο εν μέσω θαλάσσης.

Την πρώτην της δεκάτης ήγκυροβολήσαμεν όσον ήδυνάμεθα έγγύτερον της κρούπτης, εν η είχαν καταχάσει τας ζωοτροφίας, αϊτινες όλιγοι δειν έστοίχιζον ήμιν την ζωήν, ών όμως άνευ ήτο άδύνατον να ζήσωμεν. Ητο λυπηροτάτη άνάγκη να πλανώμεθα τήδε κάκεισε προς συλλογήν τροφίμων, άτινα άλλοι θαλασσοπόροι είχαν τοποθετήσει κατὰ μήκος του πορθμεϊου, πάν λαμβάνοντες προφυλακτικόν μέτρον, όπως μη καταστώσι βορά των λευκών άρκτων.

Δ.

Δικαίως δύναται τις τη αλήθειά να είπη ότι εινε όσον συγκινητική τώσον και φρόνιμος η φιλόξενος αυτή συνθήεια των εξερευνητών, όστινες έπωφελούνται εκ του ψύχους των άρκτικών χωρών, όπως ιδρώσει καθ' όδόν αληθή ύποφυλάκεια. Πράγματι δέ η θερμότης του θέρους εινε τώσον άσθενής, ώστε τὰ εκτεθέντα εν τη κρύπτη κρέτια εις το δριμύ του χειμάνος ψύχος και μη ικανώς κεχωσμένα, όταν επέλθη το θέρους ούδένα διατρέχουσι κίνδυνον ν' άποσυντεθώσιν. Η μέθοδος της δια του ψύχους διατηρήσεως αυτών σταθερώς εφαρμόζεται εν τας χώραις ταύταις, εν αις κινδυνεύει τις ν' άποθάνη της πείνης, όταν οι κάτοικοι της γήινης έπιφανείας καταφύγωσιν εις τὰ βαθέα ύπόγεια των, τὰ δε πτηνά άποπτάσιν εις εύνοϊκώτερας χώρας και ο Ώκεανός αναλάβη το άδειόδοτον παγετώδες κάλυμμά του.

Οι άλήται Έσκιμώοι εινε τσοούτον σπάνιοι εις τας παραλίας ταύτας τας τσοούτον μεμακρυσμένας των άκτών της άνατολικής Γροιλανδίας, της Βυδαίμονος Βοτουίας και των αίγιαλών της θαλάσσης του Μπαρην, ώστε πολυ όλίγον δύναται τις να φοβήται ένδεχομένας έπισκέψεις των. Ο μόνος έχθρός των άποθηκωμένων τούτων ζωοτροφιών εινε η λευκή άρκτος, ης η νοσησύνη άλλως εινε λίαν άσθενής. Και όμως η άδηφαγία του σαρκόβόρου τούτου εινε τώσον φοβερά, ώστε καταβάλλει ένιοτε προσπαθείας προς άνεύρεσιν τροφών άπαιτούσας πλέον η φυσικήν ισχύν συνδυασμένην μετά του ένστικτου.

Αλλ' όταν λάβη τις τὰ άναγκαία προφυλακτικά μέτρα, πάσα προσπαθεία του ειρημένου κτήνου άποθαίνει ματαία. Τοιούτοτρόπως δέ οι εις άτυχίας περιπίπτοντες έρευνηται εινε σχεδόν βέβαιαι ότι θα επανεύρωσι τας τροφάς, ως προηγουμένως διεφύλαξαν εκ των προμηθειών των εν εποχαίς άφθονίας, καθ' ως εκέπτοντο άλλους να κορέσωσιν εν τ' μέλλοντι πειναλέους!

Μία των μεγίστων ούχ ήττον συμφορών, αϊτινες βασανίζουσι τους άποχωρούντας εκδρομείς εινε η άνάγκη να μεταβαίνωσι τήδε κάκεισε, όπως περισυλλέξωσι καθ' όδόν τας προμηθείας, ως η δημοσία φιλανθρωπία η ίδια προβλεπτικότης έχει κατὰ μέρη άποθέσει. Ίδου εις όποιαν υπεράτην άνάγκην έχομεν και ήμεις περιέλθει, τὰ δέ πρώτα βήματά μας επί του φοβερού τούτου άκαινού μονον σκοπόν είχαν την αύξησιν των ζωοτροφιών μας. Ένεκα

τούτου δέ είχομεν διαπλεύσει τον όρμον Λαίδυ Φράγκλιν.

Αναχωρήσαμεν ως οι πτωχοι διάβολοι εκείνοι, όστινες γνωρίζουσι καλάς ότι δεν έχουσι τὰ άπαιτούμενα χρήματα, όπως φθάσωσιν εις τον σκοπόν του ταξείδιου των και οι όποιοι όντες άρκούντως τίμιοι όπως μη κλέπτωσιν, έλπίζουσι να φθάσωσιν επαιτούντες καθ' όδόν.

Η όλίγη ήμιν πείρα περι τὰ ναυτικά πόσον όλιγώτερον άπαισία θα απέβαινε ήμιν, εάν ένα μονον είχομεν σταθερόν σκοπόν, μίαν μόνην ιδέαν, να προχωρώμεν πάση θυσία προς νότον, όπου εύρισκετο η ζωή και η έλευθερία.

Θα διερευνώμεν τους κατηραμένους εκείνους πάγους, εάν ήδυνάμεθα και ήμεις όπως τὰ ισχυρά πλοία του πλοίαρχου Νάρες να μεταχειρισθώμεν την δύναμιν του άτμου προς κατακερμάτισιν αυτών ένόσφ έφραττον ήμιν την όδόν. Αλλ' η ήμιστέρα άκατος είχαν άδύνατον μηχανήν και άσθενής, ώστε τὰ εκτεθέντα εν τη κρύπτη κρέτια εις το δριμύ του χειμάνος ψύχος και μη ικανώς κεχωσμένα, όταν επέλθη το θέρους ούδένα διατρέχουσι κίνδυνον ν' άποσυντεθώσιν. Η μέθοδος της δια του ψύχους διατηρήσεως αυτών σταθερώς εφαρμόζεται εν τας χώραις ταύταις, εν αις κινδυνεύει τις ν' άποθάνη της πείνης, όταν οι κάτοικοι της γήινης έπιφανείας καταφύγωσιν εις τὰ βαθέα ύπόγεια των, τὰ δε πτηνά άποπτάσιν εις εύνοϊκώτερας χώρας και ο Ώκεανός αναλάβη το άδειόδοτον παγετώδες κάλυμμά του.

Αλλά μετά το άκρωτήριο Κόλλινσων η συγκομιδή μας φού! δεικόνη άμα τ' πρώτ' δυστυχίματι, όπερ συνέβη ήμιν. Η ένδομυχος πεποίθησις μου εινε ότι θ' άπεφεύγομεν αυτό, εάν ήμεθα εις θέσιν να άδιαφορήσωμεν δια τας τροφάς, ως η θεία πρόνοια είχε θέσει τρόπον τινά προ των χειρών μας.

Γινώσκω καλάς ότι εκουσίως δεν παρεξέβημεν πάντοτε της όδοϋ μας, ούχ ήττον όμως πάσα τοιαύτη μαγειρική εκδρομή έστοίχιζεν ήμιν ώρας όλοκλήρους, καθ' ως ήδυνάμεθα να διανύσωμεν μίλλια εις το ένεργητικόν μας, ίσως θα μας έσωζον.

Εις το άκρωτήριο Κρακρόφτ λόγου χάριν δεν είχομεν μεταβή οικεία βουλήσει, όπως είχομεν μεταβή εις το άκρωτήριο Βαιρδ. Ηναγκάσθημεν να καταφύγωμεν αυτόσε όπως άποφύγωμεν σωρίαν πάγων κατερχομένων εκ βορρά και όστινες παρ' όλίγον να βυθίσωσιν ήμας η τουλάχιστον να μας συναρπάσωσι, να προσκολληθώμεν και να παρασυρθώμεν μετ' αυτών.

Πρέπει να όμολογήσωμεν ότι ούδόλωσ είχομεν δυσασετθή εκ της ευκαιρίας ταύτης. Πράγματι δέ, πάντες εν τοις πλοίοις έγίνωσκον ότι ο ταγματάρχης κατὰ την μεγάλην εκδρομήν του 1882, όποτε τώσον λαμπρώς εξηρνούνησε το έσωτερικόν της γής Γαρίμελ και άνέβη επί του όρους Αρπούρου, είχαν αφήσει αυτόθε 25 χιλιόγραμμα corned beef.

(Ενεκα συνήθεια)

Ο ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ

Αμερικανικόν διήγημα

Συνήχησ 181 σελ. 298.

Ἡ μίστρις Βαίκη ἐχώρησεν ἐν βήμα πρὸς τὸν συνταγματάρχην ἀδυνατοῦσα νὰ παρατείνῃ ἐπὶ πλέον τοιαύτην σκληρὰν ἀστείότητα, συγκινηθεῖσα καὶ αὐτὴ ὑπὸ τῆς εὐκρινούς ἐκείνης ὀδύνης ἐμελλε νὰ ὁμολογήσῃ τὰ πάντα. Ἄλλ' ὁ Τσαρλ λαβὼν ἀπὸ τῆς χειρός, συνέσχευεν αὐτήν, καὶ θείσ τὴν χεῖρά του ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ γέροντος :

— Εἰπέτε εἰς τὴν κόρην σας, ἀγαπητέ μου συνταγματάρχα, τῷ εἶπε, εἰπέτε τῆς τί ἐκάματε ἀπόψε . . . θὰ σὰς εὐγνωμονῇ ὅ,τι καὶ ἂν συμβῇ. Καὶ προσθέσατε ἀκόμη ὅτι ὁ Ἰωνᾶς θὰ θεραπευθῇ γρήγορα, ἀμέσως, ἅμα μάθῃ τὴν εὐχάριστον εἰδήσιν.

— Τὸ πιστεύετε τοῦλάχιστον ὅτι θὰ θεραπευθῇ ;

— Τὸ πιστεύω μετὰ θετικότητος.

— Καὶ ἐγὼ εἶμαι βεβαία, συνταγματάρχα, εἶπεν ἡ μίστρις Βαίκη με δακρυβρέκτους ὀφθαλμούς.

— Εὐχαριστῶ, κυρία, εὐχαριστῶ, κύριε Χάρστρον· εἶπεν ὁ συνταγματάρχης ἠδεία φωνῇ, θλίψας ἀμφοτέρων τὴν χεῖρα. Μοῦ δίδετε θάρρος ὀλίγον, καὶ θὰ εἰπῶ εἰς τὴν Καίτην ὅλας τὰς καλὰς σας ὑποσχέσεις . . .

Ἀπῆλθε δὲ βραδέως, ἵππευσε καὶ ἐπανελάθε μελαγχολικῶς τὴν παραποτάμιον πορείαν του.

— Ὡ! Τσαρλ, πῶς ἐδόξαζεν ἡ καρδιὰ σου καὶ τὸν ἀφῆκες κ' ἐφυγε ἔτσι ; ἀνέκραξεν ἡ μίστρις Βαίκη. Δὲν εἶδες τί λύπη τὸν εἶχε πιάσει τὸν καυμένον! . . .

— Τοῦ ἐχρειαζέτο ! ὑπέλαθεν ὁ αἰμυλικὸς Τσαρλ. Ἀρκετὰ ἐβασάνισεν τὸν Ἰωνᾶν καὶ τὴν κόρην του. Ἄς μάθῃ λοιπὸν ὁ κύριος πόσον στοιχιζοῦν τέτοια ἰδιοτροπία . . .

Τὴν πρωτὴν τῆς ἐπαύριον, εἰς τὸ πρόγευμα, ὁ Τσαρλ ἤρχισε νέας διαπραγματεύσεις μετὰ τοῦ Ἰωνᾶ.

— Παραδέχεσαι ὅτι διηύθυνα καλῶς τὴν ὑπόθεσιν ; ἠρώτησε.

— Ὅ σὺ χρεωστῶ τὴν εὐτυχίαν μου, εἶπεν ὁ Ἰωνᾶς.

— Θέλεις λοιπὸν νὰ μοῦ ἀποδείξῃς τὴν εὐγνωμοσύνην σου ; Ἄφησέ μου ἀκόμη τὴν διεύθυνσιν τῆς ὑποθέσεως, καὶ ἰδίως δόσε μου τὴν ὑπόσχεσίν σου ὅτι θὰ ἔχῃς τὴν ὑπομονὴν νὰ περιμένῃς τρεῖς ἡμέρας ἀκόμη διὰ νὰ ἰδῇς τὴν Καίτην.

— Δὲν εἶμπορῶ νὰ κόμω καὶ διαφορετικῶς, ἀπεκρίθη ὁ Ἰωνᾶς.

— Ἄν ἐνεργούσες μόνος σου, τί θὰ ἐκαμνες ;

— Ὅθ' ἔγραφα εἰς τὸν συνταγματάρχην Οὐίθερς ὅτι ἐξελέχθην συνταγματάρχης ἐνὸς συντάγματος τῆς ἐθνοφυλακῆς, καὶ θὰ τοῦ ἐζητοῦσα νὰ μοῦ ἀνοίξῃ καὶ πάλιν τὴν θύραν του·

— Ὡστε εἶσαι ὑποχρεωμένος νὰ μὴν ὑπάγῃς πρὸ τριῶν ἡμερῶν . . . Πολὺ καλῶς. Ἄφησέ με νὰ ἐνεργήσω ὅπως θέλω, καὶ δός μου τὸν λόγον σου ὅτι δὲν θὰ ζητήσῃς νὰ ἰδῇς οὔτε τὴν Καίτην, οὔτε τὸν

συνταγματάρχην, καὶ νὰ μὴν εἰπῆς τίποτε περὶ τῆς ἐκλογῆς σου.

— Δὲν σοῦ ἀρνοῦμαι τίποτε, Τσαρλ.

— Ἐπὶ τοῦ παρόντος, πρέπει νὰ ὑπάγῃς ἀμέσως εἰς τὸν βῆπτην σου καὶ νὰ παραγγείλῃς τὴν στολήν σου. Κύτταξε νὰ εἶσαι ἕτοιμος διὰ τὴν παρέλασιν τῆς πέμπτης καὶ πρὸ πάντων νὰ εἶσαι ὅπως πρέπει. Αὐταὶ εἶνε αἱ μόναι μου συμβουλαί.

Μόλις ἀνεχώρησεν ὁ Ἰωνᾶς, ὁ Τσαρλ παρεκάλεσε τὴν μίστρις Βαίκτην νὰ καθίσῃ εἰς τὸ μικρὸν γραφεῖόν της καὶ τῇ ὑπηγόρευσε τὴν ἐπομένῃν ἐπιστολήν :

« Ἀγαπητῆ μου Καίτη,

Ἐπεθύμουν νὰ ἔλθω νὰ σὰς ἴδω σήμερον, ἀλλὰ μοὶ εἶνε ἀδύνατον. Καὶ ἐν τούτοις ἔχω λόγους ὅλως διόλου ἐξαιρετικούς νὰ ἐπιθυμῶ ὅπως τὴν προσεχῆ Πέμπτην, εἰς τὰς τρεῖς ἀκριβῶς εὐρεθῆτε ἐνώπιον τοῦ Καταστήματος, τῆς Φιλοκαλίας ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς Ἐνώσεως. »

— Διατί ; ἠρώτησεν ἡ Βαίκη στραφεῖσα πρὸς τὸν σύζυγόν της.

— Ἀπλούστατα διότι τὸ ἐννενηκὸστὸν πρῶτον σύνταγμα θὰ παρελάσῃ ἀπ' ἐκεῖ, ὑπέλαθεν ὁ Τσαρλ.

— Καὶ θέλεις νὰ . . .

— Βέβαια.

Ἡ μίστρις Βαίκη ἔκρουσεν ἐπιχαρίτως τὰς μικρὰς τῆς χεῖρας.

— Μοῦ ἀρέσει πολὺ.

— Λοιπὸν ἄς ἐξακολουθήσωμεν.

Ἦπρέπει νὰ εἴσθε ὄχι μόνη ἀλλὰ μετὰ τὸν πατέρα σας. Περιμένετε με ἡμίσειαν ὥραν τοῦλάχιστον. Καὶ ἂν τύχῃ νὰ παρελάσῃ ἐν σύνταγμα ἔμπροσθέν σας, παρατηρήσατέ το καλῶς ἐνοῶς νὰ μοῦ εἰπῆτε ἀφύκτως τὴν γνώμην σας περὶ τῆς νέας στολῆς τοῦ Τσαρλ . . . Νὰ εἴσθε δίχως ἄλλο εἰς τὴν συνέντευξιν, καὶ πρὸ πάντων μετὰ τὸν πατέρα σας . . . »

— Σύρε μίαν γραμμὴν κάτω ἀπὸ τὸν πατέρα σας, εἶπεν ὁ Τσαρλ.

— Νὰ σύρω γραμμὴν ;

— Ναί, διὰ νὰ φανῇ ὅτι δίδεις περισσότερὰν σημασίαν εἰς αὐτὴν τὴν λέξιν, εἶπεν ὁ Τσαρλ, ρίψας ἐν βλέμμα ὑπεράνω τοῦ ὤμου τῆς συζύγου του.

— Σὲ καλῶ ! ἀνέκραξε τ' εἶν' αὐτό ; σὺ ἐτραβήξες γραμμὰς κάτω ἀπὸ ὅλας τὰς λέξεις, εἶπε γελῶν.

— Ἡμεῖς αἱ γυναῖκες, ἔτσι γράφομεν, ἀπήντησεν ἡ Βαίκη.

— Καὶ ὅταν θέλετε νὰ ἐλκύσετε ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν εἰς κάτι τι, τότε ;

— Ὡ τότε γράφομεν ἐν ὑστερόγραφῳ.

— Ἐμπρὸς λοιπὸν νὰ ἰδοῦμεν καὶ τὸ ὑστερόγραφον.

« Ὁ Ι. Σ. ἐνώνει μετ' ἐμοῦ τὴν παράκλησίν του δι' τ' ἀνωτέρω. »

— Ἐτελείωσεν ; ἠρώτησεν ἡ Βαίκη.

— Νομίζω . . . Ἀλήθεια, μὴ ξεχάσῃς νὰ μάς ἐτοιμάσῃς ἐν νόστιμον γεῦμα διὰ τὴν πέμπτην, μίστρις Βαίκη.

II'

Καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ συνταγματάρχου Οὐίθερς τὸ πρόγευμα ἐχρησίμευσεν ἡ ἀ-

φθρμὴ συνδιαλέξεως μεταξὺ πατρὸς καὶ θυγατρὸς. Ἡ Καίτη προσῆλθεν εἰς τὴν τράπεζαν ἀνευ ὀρέξεως, ὡς ἀπὸ πολλοῦ ἤδη. Ἀλλὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ συνταγματάρχης εἶχε νὰ τῇ ἀναγγείλῃ νέας εἰδήσεις.

— Χθὲς εἶδα κάτι φίλους σου, μικροῦλα μου, τῇ εἶπε μειδιῶν.

— Ἀλήθεια, πατέρα ; ἀπεκρίθη νωχελῶς ἡ Καίτη.

— Ἀλλὰ βλέπω ὅτι δὲν σ' ἐνδιαφέρουν οἱ λόγοι μου, καὶ δὲν θὰ σοῦ εἰπῶ λεπτομερείας διὰ τὴν ἐπίσκεψίν μου, εἶπε μετ' ἀθυμίας πολὺ ὀλίγον συνήθους αὐτῆ.

Ἡ Καίτη ἐκπλαγεῖσα ἀνήγειρε τὴν κεφαλὴν της.

— Μὲ συγχωρεῖτε, πατέρα, με ἐνδιαφέρουν ;

— Ἐπὶ τέλους ἰδοῦ τί τρέχει ἐπῆγα καὶ εἶδα ἕνα ἀπὸ τοὺς στενοτάτους φίλους σου .

— Ἐνα ἀπὸ τοὺς στενοτάτους φίλους μου ; εἶπε χωρὶς νὰ ἐννοήσῃ ἔτι.

— Ναί, τὸν κύριον Ἰωνᾶν Σμιθ.

— Πῶς ; πατέρα, ἀνέκραξεν ἐρυθρίασασα ἐκ χαρᾶς, ἐπήγαγε ; . . .

— Εἰς τοῦ Ἰωνᾶ Σμιθ. Ναί, δεσποινίς.

— Ἀλλὰ, πατέρα . . .

— Ὡ ! Δὲν ἐλησμόνησα ὅτι πρὸ τινῶν ἐβδομάδων τῷ εἶχα δώσει μερικὰς ἰδιαιτέρας ὀδηγίας . . . Ἀλλὰ τώρα, ἀγαπητῆ μου Καίτη, ἤλλαξα γνώμην.

— Ὡ ! τί εὐτυχία, πατέρα ! ἀνέκραξεν ὀρμησασα καὶ φιλήσασα αὐτὸν θερμῶς.

— Ὡστε εἶμπορεῖ πλέον νὰ σὲ πάρῃ ὅποταν θέλῃ, προσεῖπεν ὁ συνταγματάρχης.

— Καὶ τί σὰς εἶπε ; . . . Ἐβράνη πολὺ εὐχαριστήμενος ;

— Ἐβράνη ; . . . ἐδῶ εἶνε τὸ ζήτημα. Δὲν τὸν εἶδα ὅλως διόλου, κόρη μου, εἶπεν ὁ συνταγματάρχης ἐν ἀμηχανίᾳ.

— Δὲν τὸν εἶδατε ; Ἀμὴ τότε ;

— Ἀνέθηκα εἰς τὸν Χάρστρον τὴν παραγγελίαν μου . . . Φαίνεται ὅτι εἶνε ὀλίγον ἀδιαθέτος, κρυολογημένος, θαρρῶ . . .

— Τότε λοιπὸν ταιριάζει νὰ παγῶ νὰ τὸν ἰδῶ ἀμέσως ! ἀνέκραξεν ἡ Καίτη.

— Ὡ ! ὄχι . . . εἶνε ἀνωφελές . . . θὰ σηκωθῇ αὐριον, κατὰ τὰ φαινόμενα. Καὶ θὰ ὑπάγω ἀπὸ σήμερα νὰ μάθω πῶς εἶνε.

— Ὡχ, καλὴ μου πατέρακη ! εἶπεν ἡ Καίτη φιλοῦσα τὸν πατέρα της.

— Μήπως ἡ κόρη μου ἐπίστευε πῶς θὰ τῆς ἀρνοῦμην πολὺν καιρὸν αὐτὸ ποῦ ἤθελε ;

— Αἱ . . . Ἐτσι ἔδειχνε, πατέρα !

— Ναί, ἴσως . . . Ἀλλὰ τὰ φαινόμενα ἀπατοῦν. Καὶ τώρα πάλιν θὰ εἶσαι ἡ καλὴ κόρη τοῦ πατέρα σου.

— Ὡ ! τί καλὸς ποῦ εἶσαι, πατέρακη !

Περὶ τὴν μεσημβρίαν ὁ συνταγματάρχης, μετέβη κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν του νὰ λάβῃ πληροφορίας περὶ τοῦ Ἰωνᾶ. Ἡ ἐπιμονὴ του ὅπως τὸν ἴδῃ δὲν εἶχεν ὄρια· καὶ μετὰ μεγάλῃς δυσκολίας, κατάρθωσε ν' ἀντιστῆ εἰς αὐτὴν ἡ μίστρις Βαίκη.

[Ἔκταται τὸ τέλος.]